

ת"פ 15959/03/21 - שורץ אסף נגד רו"ח מר משה מועלם, מדינת ישראל - רשות המיסים פורמאלית

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"פ 15959-03-21 מדינת ישראל- רשות המיסים - לשכה משפטית - מחלקה פלילית נ'
שורץ יבוא אורבני בע"מ ח.פ. 513982595 ואח'
17.10.21
לפני כבוד השופט אביב שרון

בעניין: 1. שורץ יבוא אורבני בע"מ

2. שורץ אסף המבקשים

נגד

1. רו"ח מר משה מועלם המשיב

2. מדינת ישראל- רשות המיסים משיבה פורמאלית

החלטה

לפניי בקשה להמצאת מסמכים, בהתאם לסעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, שהגישו המבקשים (הנאשמים) נגד המשיב, רואה החשבון של המבקשים בעת הרלוונטית לכתב האישום, על מנת שימציא לידיהם את כלל החומר החשבונאי הגולמי שהעבירו לידי בזמנו, לצורך הכנה והגשה של דו"חות המבקשים לרשויות המס.

רקע

1. נגד המבקשים הוגש כתב אישום המייחס להם עבירות של אי הגשת דין וחשבון במועד, בניגוד לסעיף 216(4) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], תשכ"א-1961 (שני אישומים); ואי תשלום מס שנוכה, בניגוד לסעיף 219 לפקודת מס הכנסה בקשר עם סעיפים 117, 164 ו-166 לפקודה ולתקנות שהותקנו מכוחה ובקשר עם סעיפים 222 ו-224א' לפקודה (שני אישומים).

על פי עובדות כתב האישום המבקשת הינה חברה פרטית שעסקה בניהול מסעדות והמבקש היה מנהלה הפעיל בעת הרלוונטית. על פי דיווחיה למע"מ היו למבקשת מחזורים עסקיים בשנת המס הרלוונטית, והמבקשים היו חייבים להגיש דו"ח בצירוף מאזן ודו"ח רווח והפסד, מאושרים על ידי רואה חשבון, על הכנסותיה של המבקשת לפי הפקודה, והמבקש

היה חייב להגיש לפקיד השומה דו"ח על הכנסותיו לפי הפקודה, הכל במועד הקבוע בחוק. על פי האישום הראשון, המבקשים לא הגישו במועד לפקיד השומה דו"ח על הכנסות המבקשת לשנת המס 2018, בגין מחזור עסקי של המבקשת בהיקף של 3,348,043 ₪ על פי דיווחי המבקשים למע"מ; על פי האישום השני, המבקש לא הגיש לפקיד השומה את הדו"ח על הכנסותיו לשנת המס 2018; על פי האישומים השלישי והרביעי, המבקשים ניכו מס הכנסה ממשכורות ששילמו לעובדי המבקשת ומתשלומים לקבלני המשנה שלהם עבור חודשים נובמבר 2019 עד פברואר 2020 בסך כולל של 29,911 ₪, אולם לא העבירו לרשויות המס את הסכום הנ"ל.

2. ביום 22.6.21 הגישו המבקשים בקשה זו להמצאת מסמכים, בהתאם לסעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי, במסגרתה הם עותרים לחייב את המשיב, רואה החשבון של המבקשים בעת הרלוונטית לכתב האישום, על מנת שימציא לידיהם את כלל החומר החשבונאי הגולמי, לצורך הסרת המחדלים, דהיינו לצורך הגשת הדו"חות מושא כתב האישום לפקיד השומה.

ביום 28.6.21 הגיש המשיב את תגובתו לבקשה לפיה הוא מסרב להמציא את המסמכים האמורים לידי המבקשים בשל קיומו של חוב כספי כלפי משרדו עבור שירותי הנהלת חשבונות וביקורות דו"חות כספיים עבור המבקשת ע"ס 51,313 ₪, ועבור חברה נוספת אותה ניהל המבקש בשם תחנות קפה בע"מ ע"ס 45,314 ₪.

תמצית טיעוני הצדדים

3. לטענת המבקשים, בית המשפט רשאי לצוות על המשיב להמציא את החומר החשבונאי הגולמי המצוי ברשותו מכוח סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי. נטען כי כיום אין כל שיח בין הצדדים בשל חוב כספי שחבים המבקשים כלפי המשיב, אך בשל הליך פשיטת הרגל בו מצוי המבקש, והמבקשת שאינה פעילה כיום, אין ביכולתם של המבקשים להסדיר את תשלום החוב, וממילא לא ניתן להעדיף את המשיב על פני יתר הנושים. נטען שהחומר המבוקש דרוש למבקשים לצורך הסרת המחדלים, ודי להם בצילום החומר המקורי והשבתו לידי המשיב. נטען שהחומר הגולמי, לכשעצמו, אינו בבחינת "נכס" שניתן להיפרע ממנו הואיל והוא נעדר ערך כספי ממשי והוא קניינו של המבקשים, להבדיל מכרטסת וניירות עבודה פרי עבודת משרד רואה החשבון, שהינם קניינו של המשיב. החומר המבוקש הינו בעל חשיבות רבה למבקשים מכיוון שבאמצעותו יוכלו להגיש את הדו"חות החסרים לרשויות המס, להסיר את המחדלים ולזכות בהקלה בעונש.

בנסיבות אלה, נטען שהנזק שייגרם למבקשים אם לא יימסר להם החומר הגולמי, לעומת התועלת שתצמח למשיב כתוצאה מאי מסירתו (עיכובו של החומר ללא קבלת שכר הטירחו בשל העובדה שהמבקש מצוי בהליך פשיטת רגל והמבקשת אינה פעילה), מטה את הכף לכיוון מסירת החומר לידי המבקשים, לצורך ניהול ההליך הפלילי בעניינם באופן הוגן ויעיל.

עוד נטען כי לעת הזאת לא פנה המשיב לגבות את החוב הנטען בכלים משפטיים.

4. לטענת המשיב, אשר הפנה לכרטסת הנהלת החשבונות להוכחת קיומו של החוב האמור, ממילא קבלת חומרי הנהלת החשבונות הגולמיים אינם מספיקים לצורך הכנת הדיווחים הנדרשים לרשויות המס, וכי על המבקשים לשכור שירותי מנהל חשבונות ורואה חשבון לצורך השלמת העבודה, אשר כבר נעשתה במשרדו של המשיב. נטען שהמבקשים

ישלמו לרואה חשבון אחר שיבצע עבורם את העבודה, במקום לשלם למשיב את חובם ולקבל את תוצרי העבודה שהחל לבצע. עוד נטען כי בפסיקה נקבע שמסמכי הנהלת חשבונות, לא כל שכן תוצרי העבודה של רואי חשבון הכוללים ניירות עבודה, הינם נכס בעל ערך כלכלי היכול לשמש כבטוחה להסדרת שכר הטרחה, וכי רואה חשבון רשאי לעכב מסמכים אלה מכוח סעיף 5 לחוק חוזה קבלנות, תשל"ד-1974 (ת"א (שלום נצ') 44818-01-12 **עלי כנאני נ' מוניר אסעד רו"ח** (29.01.12); בש"א (שלום י-ם) 8519/02 **דירם תאורה בע"מ נ' כץ עמוס, רו"ח** (20.03.2003)).

דין והכרעה

זכות העכבון

5. אין חולק שעל פי סעיף 5 לחוק חוזה קבלנות, תשל"ד-1974 והפסיקה הדנה בו, עומדת לרואה החשבון הזכות לעכב מסמכים השייכים ללקוחו, בשל חוב שכר טרחה של הלקוח כלפיו, בשים לב לחוזה ביניהם שהוא חוזה לעשיית מלאכה או למתן שירות בשכר, כשהקבלן אינו עובדו של המזמין כהגדרתו בסעיף 1 לחוק -

"לקבלן תהא זכות עכבון על נכס שמסר לו המזמין לביצוע מלאכתו או למתן שירותו, כדי תשלום הסכומים המגיעים לו מן המזמין עקב עסקת הקבלנות".

הגישה הרווחת בפסיקה, ובכלל זו הפסיקה אליה הפנו הצדדים, היא כי לרואה החשבון, זכות לעכב את המסמכים בידי עד להסדרת תשלום שכרו הנטען על ידי הלקוח, הגם שהדבר לא הוסדר בהוראת חוק ספציפית בחוק רואי חשבון, תשט"ו-1955, וזאת בניגוד, למשל, להוראה המפורשת בסעיף 88 לחוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א-1961 (ראה: ת"א (מחוזי נצ') 3172/07 **רפאל כמוס נ' עו"ד פורת אהוד הנאמן לתקופת הקפאת ההליכים של חב' ציוני ממן - בית וגן בע"מ** (18.12.07)).

6. מהותו של ה"נכס" נדון בפסיקה האמורה והגישה הרווחת היא כי אין עסקינן, דווקא, במסמכים בעלי ערך כלכלי שניתן לנצלם לצורך מימוש החוב, אלא די בכך שמוחזקים בידי רואה החשבון בעבור הלקוח ויש בהם משום שכנוע ויצירת לחץ לפירעון החוב (ענין דירם, פסקה 7; בר"ע (מחוזי באר שבע) 698/00 מוריס אזולאי רו"ח נ' ר.א.ם ד.ר. בע"מ, תש"ס (2) 876; פש"ר (מחוזי ת"א) 45277-06-17 ליאור בן עדי נ' עו"ד מיכאל גבור המנהל המיוחד (13.6.18), פסקה 6; ת"א (מחוזי נצ') 3172/07 רפאל כמוס נ' עו"ד פורת אהוד הנאמן לתקופת הקפאת ההליכים של חב' ציוני ממן - בית וגן בע"מ (18.12.07).

יוער כי קיימת גישה מנוגדת בפסיקה לפיה אין די בהיותו של החומר ככזה הנועד ליצור אמצעי לחץ ובהיותו נכס שאינו בר מימוש, הוא לא יכול לשמש ערובה לתשלום חוב (ראה והשווה: ה"מ (מחוזי תל אביב-יפו) 11973/90 **הירש קריס נ' אברהם פרומרמן, רו"ח** (31.12.90); ת"א (מחוזי תל אביב-יפו) 1415/86 פ' ג' נשיץ נ' מרסלו קוסיאק, רואה חשבון (30.9.86)).

זאת ועוד, אף סעיף 11 לחוק המיטלטלין, תשל"א-1971 מגדיר עיכבון כזכות על פי דין לעכב מיטלטלין כערובה לחיוב עד שיסולק החיוב, כשסעיף 1 בו מגדיר "מיטלטלין" - כנכסים מוחשיים, חוץ ממקרקעין. בהקשר זה נקבע בפסיקה כי

ספרי חשבונות הינם בבחינת נכס מוחשי, בעלי ערך ללקוח ומשכך, נכללים בגדר מיטלטלין הניתנים לעיכוב (ת"א (מחוזי נצ') 3172/07 **רפאל כמוס נ' עו"ד פורת אהוד הנאמן לתקופת הקפאת ההליכים של חב' ציוני ממן - בית וגן בע"מ** (18.12.07), עמ' 7).

7. לאור האמור, אני קובע כי קיימת זכות עכבון בידי המשיב באשר לחומר החשבוני הגולמי המצוי בידיו.

מאזן הנוחות

8. הגם שקיימת זכות עיכבון למשיב, נקבע בפסיקה כי זכות זו אינה מוחלטת כי אם יחסית וכפופה לבחינת מאזן הנוחות לפיה שומה על בית המשפט לשקול את מכלול השיקולים הרלוונטיים ולערוך איזון בין הנזק העשוי להיגרם למבקש בגין המשך עיכוב המסמכים אצל המשיב אל מול התועלת שתצמח למשיב מהעיכבון או לחילופין - הנזק שעלול להיגרם למשיב בגין מסירת המסמכים לידי המבקש (שם, עמ' 5).

בנסיבות הענין שלפניי שוכנעתי שעלול להיגרם למבקשים נזק ממשי ומוחשי בהינתן ההליך הפלילי המתנהל נגדם שעניינו אי-הגשת דו"חות למס הכנסה ואי תשלום מס שנוכה. אין חולק כי בהעדר החומר הגולמי האמור לא יוכלו המבקשים להסדיר חובם לרשויות המס ולא יוכלו לפעול להסרת המחדלים, גם בהנחה שלצורך כך ישכרו שירותיו של משרד רואי חשבון אחר. מצב דברים זה עלול להערים על המבקשים קושי נוסף ולהביא להסתבכות נוספת מול רשויות המס.

כמו כן, אין חולק שבמידה וישכילו המבקשים להסיר את המחדלים הנטענים בכתב האישום תישקל עובדה זו כנסיבה לקולא בעת גזירת הדין.

9. שיקול נוסף התומך בקבלת הבקשה נוגע לעובדה לפיה כמחצית משכר הטרחה המגיע למשיב עניינו חובה של חברה אחרת שהיתה בבעלותו של המבקש, אך חוב זה אינו קשור למבקשת.

10. נוכח העובדה שמדובר במבקש המצוי בהליך פשיטת רגל מחודש יוני 2020 (במסגרת ת"א 40501-06-20 (סעיף 3 לבקשה; פרו' עמ' 1, ש' 11-15)), ובמבקשת שאינה פעילה עוד, הרי שממילא נראה שהמשיב לא יוכל להיפרע בגין שכר הטרחה בדרך "הרגילה" ועליו להצטרף כנושה מול המבקש, שאחרת כל תשלום שיועבר לו על חשבון החוב ייחשב כהעדפת נושים אסורה.

11. בנסיבות אלה, אני מקבל את הבקשה ומורה למשיב להעביר לידי ב"כ המבקשים את החומר החשבוני הגולמי המבוקש, וזאת בתוך 21 יום מהיום.

12. כמו כן, אני קובע את התיק למענה מפורט לכתב האישום ליום שעה 25.1.22 שעה 10:00.

המזכירות תעביר החלטה זו לצדדים.

ניתנה היום, י"א חשוון תשפ"ב, 17 אוקטובר 2021, בהעדר הצדדים.